

Regulamin i Program Olimpiady Historycznej na rok szkolny 2012/2013

I. UWAGI WSTĘPNE

1. Organizatorem Ogólnopolskiej Olimpiady Historycznej jest Polskie Towarzystwo Historyczne
2. Nad organizacją i przebiegiem Olimpiady czuwa Komitet Główny oraz Komitety Okręgowe.
3. Podstawę prawną działalności Olimpiady Historycznej stanowi Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji i sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. Nr 13, poz. 125)
4. Adresy Komitetu Głównego i Komitetów Okręgowych

A. Komitet Główny Olimpiady Historycznej
ul. Władysława Bojarskiego 1, 87-100 Toruń
tel. 510154943, fax: 56-611-37-74
www.olimpiadahistoryczna.pl; e-mail: mt@umk.pl

Honorowy Przewodniczący Olimpiady Historycznej: prof. dr hab. Jacek Staszewski
Przewodniczący Komitetu Głównego: prof. UMK dr hab. Stanisław Roszak
Sekretarz naukowy: dr Michał Targowski
Księgowa: mgr Maria Werbanowska

- B. Komitety Okręgowe Olimpiady Historycznej
- w Białymstoku, Plac Uniwersytecki 1, 15-420 Białystok, tel. (085) 743-89-33, e-mail: snopko@uwb.edu.pl (dr Jan Snopko)
 - w Gdańsku, ul. Chabrowa 62/8, 81-079 Gdynia, tel.: 606901409, e-mail: anna.janczewska1@wp.pl (mgr Anna Janczewska)
 - w Katowicach, ul. Witosa 30/10, 40-832 Katowice, tel.: 503936592, e-mail: antoni.oh@o2.pl (mgr Antoni Wilgusiewicz)
 - w Kielcach, ul. Żeromskiego 5, 25-369 Kielce, tel.: (41) 349-73-06, e-mail: czapska_m@interia.pl (dr Małgorzata Czapska)
 - w Krakowie, ul. Gołębia 13, 31-007 Kraków; tel. 504315355; e-mail: historyczna.krakow@gmail.com (dr Agnieszka Chłosta-Sikorska)
 - w Lublinie, Instytut Historii UMCS, pl. M. Curie-Skłodowskiej 4a, 20-031 Lublin, tel.: 604702829, e-mail: bertramo@wp.pl (mgr Robert Kamiński)
 - w Łodzi, ul. Kamińskiego 27a, 90-219 Łódź, tel. (42) 6356114; 692-747-734, e-mail: jstomeczak@interia.pl (mgr Jan Tomczak)
 - w Olsztynie, ul. Partyzantów 87, 10-402 Olsztyn, tel.: 606341487, e-mail: kryczu@tlen.pl (dr Barbara Krysztopa-Czupryńska)
 - w Opolu, ul. Strzelców Bytomskich 2, 45-084 Opole, tel.: (77) 4834657, e-mail: insthist@uni.opole.pl (mgr Janusz Korczyk)
 - w Poznaniu, ul. Św. Marcin 78, 61-809 Poznań, tel.: 603768803, e-mail: mzwi@amu.edu.pl (dr hab. Michał Zwierzykowski)
 - w Rzeszowie, ul. Rejtana 16c, 35-310 Rzeszów, tel.: (17) 8713577, e-mail: mbies@hoga.pl (dr Elżbieta Biesiadecka)
 - w Szczecinie, ul. Krakowska 71/79, 71-004 Szczecin, tel.: 501237060 e-mail: m.machalek@op.pl (dr Małgorzata Machalek)
 - w Toruniu, ul. W. Bojarskiego 1, 87-100 Toruń, tel.: (56) 611-37-59, e-mail: mst@umk.pl (dr Małgorzata Strzelecka)
 - I Komitet Okręgowy w Warszawie, Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa, tel.: 501194967; e-mail: pth@ihpan.edu.pl (mgr Zofia Kozłowska)

- II Komitet Okręgowy w Warszawie, ul. Borowej Góry 4/61, 01-354 Warszawa, tel. 609120647, (22) 6641436; e-mail: a_lub@wp.pl (mgr Alicja Lubrańska)
 - we Wrocławiu, ul. Szewska 49, 50-139 Wrocław, tel.: 504788749, e-mail: kolodziej69@op.pl (dr Robert Kołodziej)
 - w Zielonej Górze, Al. Wojska Polskiego 69, 65-762 Zielona Góra, tel. (68) 3287841; 606279486, e-mail: M.Szymczak@ih.uz.zgora.pl (dr Małgorzata Szymczak)
6. Szczegółowy terminarz zawodów I, II i III stopnia Olimpiady Historycznej podawany jest do wiadomości zainteresowanych najpóźniej do 7 września, zostaje umieszczony na stronie internetowej www.olimpiadahistoryczna.pl.
7. Na stronie internetowej Olimpiady podany jest szczegółowy wykaz literatury historycznej

II. ELIMINACJE I STOPNIA (SZKOLNE LUB MIĘDZYSZKOLNE)

W każdej szkole ponadgimnazjalnej najpóźniej do końca września podane zostaną do wiadomości uczniów wszystkich klas założenia Olimpiady wraz z terminarzem.

Uczniowie, którzy pragną wziąć udział w Olimpiadzie zgłoszą swemu nauczycielowi (zgodnie z przesłanym przez Komitet Główny terminarzem) uczestnictwo w zawodach i złożą na piśmie wykaz przynajmniej trzech lektur, znajomością których uczestnik będzie musiał wykazać się w eliminacjach I stopnia. Zainteresowani uczniowie powinni dowiedzieć się o dopuszczeniu ich przez Szkolną (Międzyszkolną) Komisję Olimpiady do eliminacji szkolnych oraz o terminie zawodów. Winni też zostać dokładnie poinformowani o wymaganiach stawianych uczestnikom na trzech poziomach Olimpiady. Szkoły zamierzające przystąpić do Olimpiady powinny zawiadomić o tym właściwy Komitet Okręgowy zgodnie z datą w terminarzu.

Zawody I stopnia organizuje i przeprowadza Szkolna (Międzyszkolna) Komisja Olimpiady w składzie co najmniej 3 osób. Komisję powołuje dyrektor szkoły (w przypadku eliminacji międzyszkolnych wspólną komisję powołują dyrektorzy szkół). Przewodniczącą wybierają członkowie komisji.

Zawody I stopnia składają się z eliminacji ustnych oraz z przygotowania pracy pisemnej.

A. Eliminacje ustne

Zadania części ustnej przygotowuje Szkolna Komisja Olimpiady. W części ustnej uczniowie odpowiadają na trzy pytania:

1. z zakresu podstawy programowej (zakres rozszerzony) z historii dla szkół ponadgimnazjalnych
2. z zakresu jednej z wybranych specjalności (archeologia, starożytność, średniowiecze, epoka nowożytna, historia XIX wieku, historia XX wieku, historia parlamentaryzmu w Polsce, losy Polaków na Wschodzie od XVIII do XX w.)
3. z zakresu znajomości wybranych lektur (uczeń na etapie szkolnym zobowiązany jest do przeczytania co najmniej 3 lektur wybranych z wykazu przygotowanego przez Komitet Główny).

B. Eliminacje pisemne

Do części pisemnej przystępują uczniowie, którzy uzyskali ocenę dobry plus lub bardzo dobry w części ustnej. Eliminacje pisemne polegają na samodzielnym przygotowaniu przez uczniów pracy na jeden z 9 tematów (tematy odpowiadają ośmiu specjalnościom, a jeden dotyczy historii regionalnej) **opublikowanych w dniu wskazanym w Terminarzu Olimpiady na stronie internetowej Olimpiady Historycznej: <http://www.olimpiadahistoryczna.pl>**.

Tematy pisemnej pracy badawczej opracowuje Komitet Główny Olimpiady Historycznej. Uczeń w czasie podanym w terminarzu Olimpiady opracowuje temat. W pracy muszą zostać wykorzystane lektury historyczne (pod pojęciem lektury rozumie się monografie naukowe, popularnonaukowe, artykuły z czasopism historycznych – naukowych i popularnonaukowych).

Praca pisemna powinna wykazać umiejętność samodzielnego gromadzenia informacji, analizy źródeł oraz konstruowania dłuższej wypowiedzi, a także samodzielnej oceny problemu. W zakresie wiadomości powinna wykazać znajomość różnych relacji i ocen historiografii. Praca, nie licząc ewentualnej strony tytułowej, nie może przekraczać 6 stron znormalizowanego wydruku komputerowego (Times New Roman, 12, interlinia 1.5, marginesy 2,5 cm). Do pracy musi być załączony wykaz wykorzystanych źródeł (lektur) w postaci bibliografii umieszczonej na dodatkowej stronie.

Prace pisemne przyjmowane są przez komisję szkolną, która akceptuje je pod względem formalnym i koduje według wybranego przez siebie sposobu. Prace nie są oceniane przez komisje szkolne. W terminie wskazanym w terminarzu komisje szkolne przesyłają do komitetów okręgowych protokoły z eliminacji ustnych I etapu oraz zakodowane prace pisemne (wraz z kluczem zamkniętym w zapieczętowanej kopercie) wyłącznie tych kandydatów, którzy w eliminacjach ustnych uzyskali minimum 42 punkty (ocenę dobry plus lub ocenę bardzo dobrą). W protokołach muszą znajdować się nazwiska wszystkich uczestników eliminacji szkolnych lub międzyszkolnych wraz z uzyskanymi przez nich wynikami oraz wybranymi epokami.

Eksperti powołani przez komitety okręgowe dokonują oceny pracy pisemnej w skali od 2 do 5, wraz z uzasadnieniem i komentarzem. Prace nie spełniające wymogów formalnych będą dyskwalifikowane. Oceny dobrej plus oraz oceny bardzo dobrej nie mogą uzyskać prace zawierające istotne błędy merytoryczne.

Komitety Okręgowe kwalifikują uczniów do eliminacji II stopnia na podstawie ocen z prac pisemnych. Do eliminacji II stopnia kwalifikują się uczniowie, którzy uzyskali minimum 42 punkty z pracy pisemnej.

Wypowiedzi uczestników oraz prace pisemne ocenia się wg skali ocen: bardzo dobry, dobry z plusem, dobry, dostateczny z plusem, dostateczny, niedostateczny. Wszystkie oceny, zarówno za pracę pisemną jak i wypowiedzi ustne wymagają przeliczenia na punkty według następujących zasad:

Ocena	Praca pisemna	Egzamin ustny
Bardzo dobry	50 pkt.	50 pkt.
Dobry z plusem	42 pkt.	42 pkt.
Dobry	36 pkt.	36 pkt.
Dostateczny z plusem	22 pkt.	22 pkt.
Dostateczny	12 pkt.	12 pkt.
Niedostateczny	0 pkt.	0 pkt.

Ostateczne wyniki I etapu oraz informację o zakwalifikowanych uczniach ogłasza Przewodniczący Komitetu Okręgowego, a sekretarz Komitetu Okręgowego informuje o wynikach poszczególne szkoły.

Przewodniczący Komitetu Okręgowego podejmuje ostateczną decyzję w sprawie ewentualnych odwołań. Na ich zgłoszenie uczestnicy mają 7 dni od daty ogłoszenia wyników eliminacji.

III. ELIMINACJE II STOPNIA (OKRĘGOWE)

Eliminacje II stopnia (okręgowe) przeprowadzają Komitety Okręgowe Olimpiady Historycznej w terminie podanym przez Komitet Główny w terminarzu Olimpiady Historycznej. Eliminacje II stopnia obejmują część pisemną i ustną. Zadania części ustnej eliminacji okręgowych przygotowują eksperci z Komitetów Okręgowych, natomiast tematy prac pisemnych przygotowują eksperci Komitetu Głównego. Uczestnicy mają prawo do zwrotu kosztów podróży oraz ew. noclegu i wyżywienia.

A. Eliminacje pisemne

W części pisemnej uczniowie piszą wypracowanie na jeden z 8 tematów ustalonych przez Komitet Główny dla wszystkich okręgów i obejmujących następujące specjalności:

- archeologia
- starożytność
- średniowiecze
- epoka nowożytna
- historia XIX wieku
- historia XX wieku
- historia parlamentaryzmu w Polsce
- losy Polaków na Wschodzie od XVIII do XX w.
- Eliminacje pisemne trwają 180 minut.

Oceny najwyższe dobry (36 punktów) dobry plus (42 punkty) oraz bardzo dobry (50 punktów) mogą uzyskać prace bez istotnych błędów merytorycznych. Muszą one zawierać samodzielną analizę i ocenę problemu postawionego w temacie, a ich autorzy powinni wykazać się znajomością różnych źródeł informacji, opinii i ocen historiografii. Uczniowie powinni wykazać się umiejętnością selekcji i syntezy materiału oraz konstruowania dłuższych form wypowiedzi.

Oceny pracy pisemnej wystawione przez eksperta komitetu okręgowego muszą zawierać uzasadnienie i komentarz oraz uzyskać akceptację przewodniczącego Komitetu Okręgowego

B. Eliminacje ustne

Do części ustnej zostają zakwalifikowani uczniowie, którzy z pracy pisemnej uzyskali ocenę co najmniej dobrą.

W skład trzyosobowej komisji egzaminującej uczestników na egzaminie ustnym wchodzi historycy – pracownicy naukowci. Mogą w niej uczestniczyć w charakterze obserwatorów nauczyciele oraz przedstawiciele nadzoru pedagogicznego, pod warunkiem, że ich uczniowie nie biorą udziału w eliminacjach II stopnia.

W części ustnej uczniowie odpowiadają na trzy pytania:

1/ z zakresu wybranej specjalności (dziedziny)

2/ z zakresu podstawy programowej (zakres rozszerzony)

3/ z zakresu lektur przygotowanych na etap szkolny i okręgowy (przynajmniej 5 lektur, 3 lektury z wykazu Komitetu Głównego, 2 lektury zaproponowane przez ucznia)

Ostateczną notę eliminacji okręgowych ustala się na podstawie następującego przelicznika punktowego:

ocena	praca pisemna (liczba pkt.)	odpowiedź ustna (liczba pkt.)
Bardzo dobry	50	50
Dobry plus	42	42
Dobry	36	36

Dostateczny plus	22	22
Dostateczny	12	12
Niedostateczny	0	0

Ostateczne wyniki eliminacji II stopnia zatwierdza Przewodniczący Komitetu Okręgowego Olimpiady Historycznej. Przewodniczący Komitetu Okręgowego podejmuje również ostateczną decyzję w sprawie ewentualnych odwołań w trakcie tych eliminacji. Odwołania mogą być składane w formie pisemnej w ciągu 5 dni od dnia ogłoszenia wyników eliminacji okręgowych. W uzasadnionych przypadkach, w razie pozytywnego rozpatrzenia odwołania od oceny z egzaminu ustnego, Przewodniczący Komitetu Okręgowego może powołać dodatkową komisję pod swoim przewodnictwem, która przeprowadzi ponownie egzamin ustny.

Uczniowie, którzy w eliminacjach okręgowych zajęli 3 pierwsze lokaty i zostali wytypowani przez Komitety Okręgowe (trzy osoby w każdym okręgu) do eliminacji centralnych zostają zakwalifikowani do tych eliminacji po sprawdzeniu protokołów i nadesłaniu prac. W razie uzyskania takiej samej liczby punktów decyzję o kolejności lokat podejmuje Przewodniczący Komitetu Okręgowego po zasięgnięciu opinii komisji egzaminacyjnych oraz biorąc pod uwagę poziom pracy badawczej (pracy pisemnej) w eliminacjach I stopnia.

Przewodniczący Komitetu Okręgowego ogłasza wyniki, a sekretarz Komitetu Okręgowego powiadamia o nich szkoły.

Komitety Okręgowe mogą typować dodatkowych kandydatów do eliminacji centralnych. Kandydatem może zostać uczeń, który uzyskał w eliminacjach okręgowych co najmniej 84 punkty. Komitet Główny Olimpiady Historycznej po sprawdzeniu protokołów oraz po zatwierdzeniu przez Przewodniczącego Komitetu Głównego wyników etapu ustnego i zatwierdzeniu prac pisemnych sporządza punktowy ranking kandydatów ze wszystkich okręgów i ustala liczbę punktów, która w danym roku kwalifikuje dodatkowych kandydatów do eliminacji centralnych.

IV. ELIMINACJE III STOPNIA (CENTRALNE)

Zawody centralne organizuje i przeprowadza Komitet Główny. Centralne eliminacje Olimpiady Historycznej odbywają się w terminach ustalonych przez Komitet Główny i podanych w osobnym piśmie. Komitet Główny Olimpiady Historycznej zapewnia uczestnikom zawodów centralnych zakwaterowanie, wyżywienie i zwrot kosztów podróży.

Zadania na eliminacje ustne, teksty źródłowe oraz tematy prac pisemnych opracowują eksperci Komitetu Głównego Olimpiady.

Eliminacje ogólnopolskie (III stopnia) obejmują:

- **pracę pisemną** z historii na jeden z ośmiu podanych do wyboru tematów (wg specjalności jak w eliminacjach II stopnia), ustalonych przez Komitet Główny. Oceniający (dwóch specjalistów danej dziedziny oraz przewodniczący Komitetu Głównego) wskazują w recenzji na wartość pracy biorąc pod uwagę następujące kryteria: samodzielność i oryginalność ujęcia, umiejętność analizy i oceny problemu, poprawność merytoryczną, konstrukcyjną i językową, a także znajomość różnych opinii i ocen historiograficznych. Oceny najwyższe – dobry plus i bardzo dobry mogą uzyskać jedynie prace spełniające ww. kryteria.
- **pisemną interpretację wskazanych tekstów źródłowych** (zgodnych z deklarowaną przez uczestnika Olimpiady dziedziną historii, dla dziedziny archeologia przewidziane są do wyboru

teksty ze starożytności lub średniowiecza) – ocenianą przez dwóch specjalistów oraz przewodniczącego Komitetu Głównego

- **ustne odpowiedzi** na dwa pytania z wybranej przez uczestnika dziedziny oraz pytania nt. zgłoszonych przez niego ośmiu lektur (monografii naukowych, popularnonaukowych, artykułów, 5 lektur z wykazu Komitetu Głównego, 3 lektury zaproponowane przez ucznia).

Oceny uzyskane przez uczestników zawodów centralnych będą przeliczane na punkty według następujących zasad:

Łączna ocena z danego etapu	Praca pisemna na wybrany temat	Interpretacja źródła	Odpowiedzi ustne
Bardzo dobry	30 pkt.	20 pkt.	50 pkt.
Dobry z plusem	26 pkt.	16 pkt.	42 pkt.
Dobry	22 pkt.	14 pkt.	36 pkt.
Dostateczny z plusem	14 pkt.	8 pkt.	22 pkt.
Dostateczny	8 pkt.	4 pkt.	12 pkt.
Niedostateczny	0 pkt.	0 pkt.	0 pkt.

Na podstawie wyników eliminacji centralnych jury ustala kolejność lokat, zaś Komitet Główny wydaje decyzję o uznaniu najwyższej punktowanych uczestników eliminacji III stopnia za laureatów Olimpiady Historycznej. Laureatami mogą zostać uczestnicy, którzy otrzymali 74 i więcej punktów, Komitet Główny może jednak podwyższyć liczbę punktów potrzebnych do uzyskania miana laureata, po ocenie ogólnego poziomu zawodów. Status finalisty uzyskują uczestnicy eliminacji III stopnia – z wyjątkiem osób, które uzyskały dwie oceny niedostateczne w finale.

Laureaci i finaliści otrzymują od Komitetu Głównego zaświadczenie zgodnie ze wzorem (załącznik do Rozporządzenia MENiS z dnia 29 stycznia 2002 r.). Uczestnicy finału mogą otrzymać specjalne wyróżnienia za szczególne osiągnięcia, umiejętności w pisaniu tekstu historycznego lub analizy źródła. Decyzja podjęta przez Komitet Główny po zatwierdzeniu przez Przewodniczącego KG jest ostateczna.

Zakończenie Olimpiady oraz wręczenie dyplomów laureatom ma charakter uroczysty.

V. UPRAWNIENIA FINALISTÓW

Uprawnienia uczestników olimpiad regulują odrębne przepisy.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, poz. 2046) laureaci i finaliści Olimpiady uzyskują następujące uprawnienia:

- otrzymują z danych zajęć edukacyjnych ocenę celującą na koniec roku szkolnego
- uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów (uczestniczący w Olimpiadzie na podst. Rozporządzenia MENiS z dnia 29 stycznia 2002 roku, par. 7, pkt.2) są zwolnieni odpowiednio ze sprawdzianu lub części egzaminu gimnazjalnego
- laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych są zwolnieni z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu, na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty. Zaświadczenie przedkłada się przewodniczącemu szkolnego zespołu egzaminacyjnego
- w przypadku, o którym mowa w pkt. C, na świadectwie dojrzałości zamieszcza się adnotację o uzyskany tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej, a zamiast wyniku egzaminu maturalnego z danego przedmiotu wpisuje się „zwolniony”

- E. wykaz olimpiad przedmiotowych dyrektor Komisji Centralnej podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej Komisji Centralnej, nie później niż na 2 lata przed terminem każdej sesji egzaminu maturalnego
- F. zwolnienie z egzaminu dojrzałości z danego przedmiotu jest równoznaczne z uzyskaniem oceny celującej
- G. uprawnienia laureatów i finalistów olimpiad starających się o przyjęcie na wyższe uczelnie ustalają senaty tych uczelni